

บทคัดย่อ

งานวิจัย “กรณีศึกษานาร้าง” เป็นหนึ่งในโครงการวิจัยโครงการลุ่มน้ำสายบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อหาสาเหตุการเกิดนาร้างและเสนอแนะแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของบริบทชุมชน เพื่อนำไปสู่การ คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและป้องกันการเกิดความรุนแรงขยายใหญ่ขึ้นในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการเกิดปัญหานาร้างนาร้างเป็นผลของการส่งผลกระทบต่อระหว่างในเชิงระบบของเงื่อนไข 5 ประการต่อไปนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงของระบบความหมายของการทำนาทั้งด้านวิถีชีวิต ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรม 2) ความสำคัญของบทบาทเงินตราในชุมชน 3) ความกระทบกระเทือนของวงจรความมั่นคงทาง 4) ภาวะซ้ำซ้อนของความอ่อนไหวในชุมชน ได้แก่ สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โลภทัศน์ของชุมชนด้านลบต่อปัญหาระบบชลประทาน และการจัดการชุมชนภายใต้อำนาจของผู้มีบารมีในท้องถิ่น และ 5) โลภทัศน์ของชุมชนที่มีต่อปัญหานาร้าง โดยแนวทางแก้ไขปัญหาแบ่งเป็น 3 มิติ คือ 1) มิติการจัดการการทำนา: ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงควรลงพื้นที่เพื่อค้นหาปัญหาเฉพาะหน้าที่สามารถช่วยเหลือได้ของชุมชน 2) มิติโลกทัศน์: ควรมีการสำรวจโลกทัศน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การปรับคลื่นทางความคิดที่ตรงกัน และ 3) มิติการสื่อสาร: ควรมีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนอันนำไปสู่การปรับคลื่นทางความคิดระหว่างกลุ่มคนที่มีโลกทัศน์แตกต่างกันที่ได้ผล